

Gestionarea riscurilor la care sunt expuși șoferii din domeniul transportului rutier: exemple de bune practici

În sectorul transporturilor rutiere, la fel ca în oricare alt sector, este important să se acorde atenție condițiilor de muncă pentru a se asigura o forță de muncă motivată și calificată. Anumite caracteristici ale sectorului fac mai dificilă gestionarea riscurilor decât în cazul altor sectoare. Totuși, dacă se ține seama de modul în care funcționează în practică acest sector, precum și de caracteristicile șoferilor și de modul în care aceștia își desfășoară activitatea, riscurile pot fi gestionate cu succes. Agenția Europeană pentru Sănătate și Securitate în Muncă (EU-OSHA) a publicat un raport de studii de caz în privința gestionării riscurilor la care sunt expuși șoferii din domeniul transportului rutier⁽¹⁾. Cazurile prezintă o varietate de inițiative și intervenții în vederea protejării șoferilor din domeniul transportului rutier.

Șoferii își desfășoară activitatea în mod independent și în afara unui sediu fix. Aceștia pot fi persoane care desfășoară activități independente și care, de cele mai multe ori, au o experiență îndelungată ca șoferi. Aceasta înseamnă că nu este întotdeauna ușor să se comunice cu aceștia și să fie consultați și implicați și nu întotdeauna sunt deschiși la schimbări. Din acest motiv, șoferii trebuie să fie implicați în cel mai direct mod în găsirea soluțiilor – soluțiile trebuie să fie dezvoltate de șoferi pentru șoferi, prin utilizarea unor metode care să includă participarea acestora, în vederea utilizării experienței și pentru a obține acceptul acestora. De asemenea, este esențial să se aloce o perioadă suficientă de timp pentru discutarea, planificarea, testarea și introducerea modificărilor.

© iStock

Experiența șoferilor poate fi, de asemenea, valorificată prin utilizarea acestora ca susținători, formatori și mentori.

În gestionarea riscurilor trebuie să se implice clienții și părțile interesate. Persoanele implicate în efectuarea livrărilor nu își desfășoară activitatea în mod izolat, ci fac parte dintr-un lanț. Angajatorii șoferilor pot avea dificultăți în asigurarea securității angajaților lor, atunci când aceștia își desfășoară activitatea la sediile clienților. De asemenea, natura competitivă a activității determină întreprinderile de transport să fie reticente în a adresa solicitări clienților, care ar putea presupune în mod eronat că securitatea șoferilor nu este responsabilitatea lor. În cazul șoferilor de vehicule de transport în comun, o parte a riscului și a soluției este reprezentată și de pasageri. Alte părți care trebuie să fie implicate în gestionarea riscurilor pot include:

- întreprinderile de unde sunt colectate mărfurile și cele la care se efectuează livrările;
- pasagerii și elevii;

- organizațiile pentru securitate rutieră, ministerele transporturilor, poliția și sistemul judiciar etc.

Angajatorii importanți se află în poziția de a stabili standarde în materie de SSM pentru contractanții lor care efectuează livrările, ceea ce poate reprezenta un stimulente pentru aceste întreprinderi de dimensiuni mici în sensul adoptării unor astfel de standarde atunci când lucrează cu alți clienți.

Soluțiile în ceea ce privește SSM, precum măsurile de sporire a securității în timpul conducerii vehiculelor, pot necesita o perioadă suplimentară pentru a fi aplicate. Acest aspect trebuie avut în vedere atât în ceea ce privește organizarea muncii, cât și stabilirea programului de lucru. Pe de altă parte, introducerea tehnicilor preventive de conducere a vehiculelor poate avea ca rezultat un consum mai scăzut de combustibil și, prin urmare, economii de costuri.

Formarea, cursurile de perfecționare și asigurarea respectării corespunzătoare a procedurilor sunt foarte importante pentru șoferi, însă trebuie să fie efectuate în cadrul unui sistem de organizare care să aibă ca scop prevenirea riscurilor și să includă un angajament în vederea gestionării clare.

Atunci când au loc modificări, ar trebui avute în vedere implicațiile în materie de SSM. De exemplu, introducerea tehnologiei informațiilor și comunicațiilor în cabinele șoferilor poate fi utilizată și pentru îmbunătățirea securității și sănătății șoferilor.

Trebuie luată în considerare diversitatea forței de muncă – de exemplu, trebuie luate în considerare nevoile lucrătorilor mai în vârstă și ale celor mai tineri, ale șoferilor femei și ale lucrătorilor de alte naționalități.

Principalele concluzii în urma exemplurilor incluse:

- Șoferii sunt în majoritatea cazurilor persoane care desfășoară activități independente, cu o vastă experiență și obișnuite cu munca independentă. Astfel, se propune, printre altele:
  - asigurarea caracterului practic dar lipsit de condescendență al abordărilor;
  - utilizarea locurilor frecventate de șoferi – zonele de oprire pe autostradă etc.;
  - asigurarea faptului că recomandările și soluțiile se bazează pe experiența șoferilor, de exemplu prin:
    - implicarea șoferilor în evaluări ale riscurilor și elaborarea de soluții;
    - utilizarea șoferilor ca susținători, mentori etc.;
    - alocarea unei perioade suficiente de timp pentru elaborarea soluțiilor și introducerea schimbărilor.
- Clienții și părțile interesate ar trebui să fie implicați în soluțiile pentru gestionarea riscurilor:
  - lanțul de aprovizionare – furnizori, incintele unde se efectuează livrările etc.;
  - pasagerii și elevii;
  - organizațiile pentru securitatea rutieră, ministerele transporturilor etc.
- Organizațiile mari pot stabili standarde în materie de SSM pentru contractanții lor care efectuează livrările. Aceasta, la rândul său, poate reprezenta un stimulente pentru aceste IMM-uri în vederea adoptării aceluiași standarde în relațiile cu ceilalți clienți ai lor.

⁽¹⁾ European Agency for Safety and Health at Work (EU-OSHA), *Managing risks to drivers in road transport: good practice cases*, EU-OSHA.

- Atunci când se introduc noile tehnologii în cabine, acestea pot fi utilizate și în scopul SSM, de exemplu pentru ca șoferii să fie în permanență informați și pentru ca aceștia să își îmbunătățească programul de livrare.
- Soluțiile în ceea ce privește SSM pot crea necesitatea unei perioade mai mari de timp pentru efectuarea sarcinilor și, astfel:
  - acest aspect trebuie să fie recunoscut în cadrul organizării muncii și în stabilirea programului de lucru;
  - clienților trebuie, de asemenea, să li se aducă la cunoștință acest aspect.
- Formarea, de exemplu tehnicile de conducere preventive, trebuie să facă parte dintr-un sistem de organizare care să vizeze prevenirea riscurilor și care să includă un angajament în vederea gestionării clare.

În cazul transportului de pasageri, mai multe studii de caz se referă la prevenirea violenței față de șoferi, inclusiv violența din partea elevilor. Această violență poate avea mai multe consecințe: stresul și vătămarea personalului, deteriorarea autobuzelor și creșterea riscului de accidente rutiere. Implicarea copiilor în soluții a fost considerată un aspect important, iar măsurile luate în aceste cazuri au inclus:

- parteneriate – cu școlile, în cadrul programelor de prevenire a infracționalității, cu poliția, autoritățile de gestionare a circulației;
- implicarea copiilor, de exemplu:
  - numirea unui funcționar de prevenire cu responsabilități sporite, de exemplu, pentru a colabora cu școlile;
  - utilizarea spectacolelor de teatru cu copii pentru identificarea problemelor și soluțiilor;
  - reguli de conduită corespunzătoare a copiilor în timpul călătoriei cu autobuzul și introducerea personalului de securitate în autobuze;
  - cursuri comune de instruire pentru șoferi și copii – în vederea unei înțelegeri comune;
- adoptarea unei abordări de ansamblu, școlile fiind implicate în ceea ce se întâmplă atât în interiorul, cât și în exteriorul instituției de învățământ;
- ofițeri de intervenție – asistenți care lucrează împreună cu controlorii de bilete;
- straturi de protecție pe geamurile laterale, cabine ale șoferilor separate de pasageri, CCTV, sisteme de urmărire și legături radio pentru intervenție rapidă;
- asistență juridică pusă la dispoziția personalului ulterior incidentelor.

Studiile de caz demonstrează că pot fi luate mai multe măsuri pentru controlul riscurilor și îmbunătățirea siguranței șoferilor din domeniul transportului rutier. Aceste măsuri pot conduce, de asemenea, la îmbunătățirea serviciilor pentru clienți și pasageri și la economii financiare pentru întreprinderile de transport.

Exemple

Proiectul german „DocStop” a fost inițiat pentru îmbunătățirea **serviciilor medicale pentru șoferii profesioniști pe distanțe lungi**, în timp ce aceștia în desfășoară activitatea. Zonele de odihnă de pe autostradă servesc drept centre DocStop, în cadrul cărora există o rețea de medici pe care șoferii îi pot consulta cu ușurință atunci când se află pe drum, fără a-și perturba în mod semnificativ programul.

În cadrul Arla Foods, Danemarca, managerii au elaborat în colaborare cu șoferii un program de colectare de **informații cu privire la condițiile de muncă ale acestora în peste 500 de zone de încărcare diferite**. Aceste informații

© David Tijero

au fost integrate în sistemul IT al întreprinderii, fiind puse la dispoziția șoferilor atunci când aceștia își tipăresc ruta zilnică. Aspectele vizate includ contractele cu clienții. Pentru șoferi a fost important faptul că măsurile au luat în considerare nivelurile de studii și timpul limitat în efectuarea livrărilor.

Shell Transport din Danemarca le solicită **subcontractanților săi să respecte standardele de calitate și securitate ale întreprinderii**. Acestea vizează în special raportarea accidentelor și vătămărilor, formarea și instruirea șoferilor și modul în care subcontractanții încorporează siguranța în propriile lor practici de organizare. Respectarea programului este monitorizată îndeaproape.

Transport for London le oferă **șoferilor femei** condiții de muncă adecvate, în vederea îmbunătățirii recrutării și reținerii. Această companie pune la dispoziție „mentori femei” în cadrul depourilor, pentru a veni în sprijinul șoferilor femei – sprijin în legătură cu costurile legate de îngrijirea copiilor și spații special dedicate femeilor. Au fost introduse măsuri și s-a organizat o campanie în vederea prevenirii violenței în autobuze. Există cursuri de formare pentru personal și pentru toți managerii, în cadrul cărora se pune accentul pe toleranța zero în legătură cu comportamentul discriminatoriu. Se depun în continuare eforturi cu privire la aspecte precum programele de lucru flexibile. Potrivit unui alt exemplu, în urma unui studiu, un sindicat spaniol, CCOO, a prezentat recomandări privind uniforme pentru șoferii femei.

Întreprinderea franceză de transport Prevoist a avut inițiativa unei **limite de viteză** de 80 km/h pentru șoferii săi, utilizând diverse metode, care au avut ca rezultat reducerea consumului de combustibil și a emisiilor de CO₂ și a îmbunătățit sănătatea și securitatea șoferilor. Lucrătorii au participat la economiile de costuri. Pentru promovarea acestei inițiative sunt utilizate etichete autoadezive pe vehicule.

Informații suplimentare

Raportul complet este disponibil în limba engleză pe site-ul internet al agenției, la: http://osha.europa.eu/en/publications/reports/managing-risks-drivers_TWE11002ENN/view, de unde poate fi descărcat gratuit.

Această fișă informativă este disponibilă în toate limbile UE la: <http://osha.europa.eu/en/publications/factsheets>

Agenția Europeană pentru Sănătate și Securitate în Muncă

Gran Vía, 33, 48009 Bilbao, SPANIA
Tel. +34 944794360, Fax +34 944794383
E-mail: information@osha.europa.eu

© Agenția Europeană pentru Sănătate și Securitate în Muncă. Reproducerea este autorizată cu condiția menționării sursei. Printed in Belgium, 2011

